Sveriges advokatsamfund
Disciplinnämnden

25/2614

Prövning av om advokater åsidosatt god advokatsed genom att anställa biträdande jurist på provisionsbaserad lön med villkor om att förskottslön skulle avräknas mot senare intjänad provision.

Disciplinnämndens beslut

Disciplinnämnden tilldelar envar av A1 och A2 varning enligt 8 kap. 7 § andra stycket rättegångsbalken.

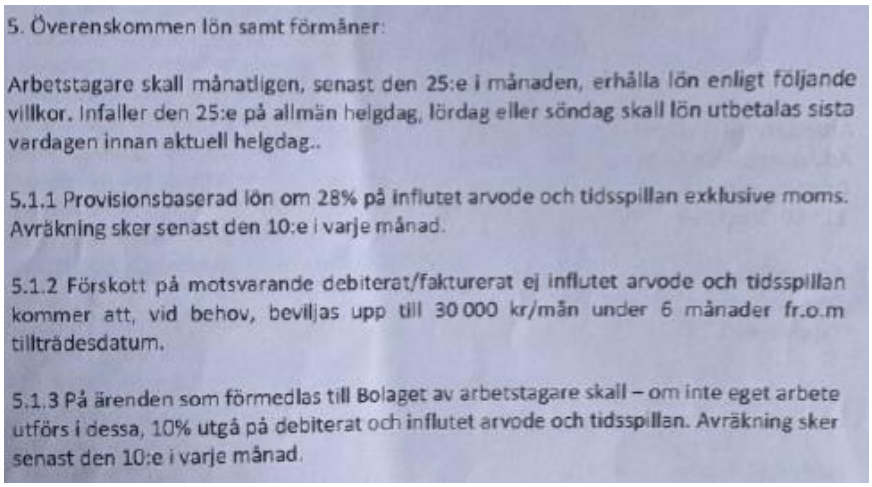
Bakgrund

X har varit anställd som biträdande jurist på [Advokatfirman]. A1 och A2 var vid tiden för Xs anställning delägare i [Advokatfirman].

Anmälan

X har i anmälan som kom in till Advokatsamfundet i oktober 2025 riktat anmärkningar mot A1 och A2 och anfört att hennes anställningsvillkor varit oskäliga, bland annat genom att ersättningen uteslutande bestått av provision som avräknades mot en skuld som arbetstagaren ådragit sig gentemot byrån.

Till anmälan har bifogats Xs anställningsavtal, av vilket följande framgår avseende lönevillkor:

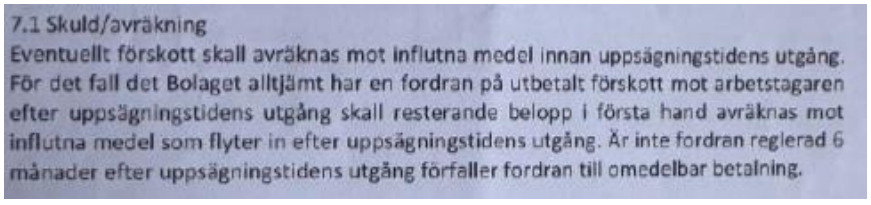
5. Överenskommen lön samt förmåner:

Arbetstagare skall månatligen, senast den 25:e i månaden, erhålla lön enligt följande villkor. Infaller den 25:e på allmän helgdag, lördag eller söndag skall lön utbetalas sista vardagen innan aktuell helgdag..

5.1.1 Provisionsbaserad lön om 28% på influtet arvode och tidsspillan exklusive moms. Avräkning sker senast den 10:e i varje månad.

5.1.2 Förskott på motsvarande debiterat/fakturerat ej influtet arvode och tidsspillan kommer att, vid behov, beviljas upp till 30 000 kr/mån under 6 månader fr.o.m tillträdesdatum.

5.1.3 På ärenden som förmedlas till Bolaget av arbetstagare skall – om inte eget arbete utförs i dessa, 10% utgå på debiterat och influtet arvode och tidsspillan. Avräkning sker senast den 10:e i varje månad.

7.1 Skuld/avräkning
Eventuellt förskott skall avräknas mot influtna medel innan uppsägningstidens utgång. För det fall det Bolaget alltjämt har en fordran på utbetalt förskott mot arbetstagaren efter uppsägningstidens utgång skall resterande belopp i första hand avräknas mot influtna medel som flyter in efter uppsägningstidens utgång. Är inte fordran reglerad 6 månader efter uppsägningstidens utgång förfaller fordran till omedelbar betalning.

Advokaternas yttrande

A1 och A2 har tillbakavisat anmärkningarna och anfört i huvudsak följande.

X kontaktade A2 under sommaren 2022 med en förfrågan om byrån sökte biträdande jurister för anställning. X presenterade sig som en mycket erfaren jurist med över tio

års erfarenhet av bl.a. familjerättsliga tvister, förvärvad vid två juristbyråer som drivits av samma innehavare.

De kontrollerade hennes uppgifter bl.a. genom en sökning på JUNO, varigenom det kunde konstateras att hon biträtt i bl.a. vårdnadstvister alltsedan år 2011. De kallade X till intervju, vid vilken det bl.a. framkom att hon under de senaste åren uteslutande arbetat med familjerättsliga mål och att hennes lön var provisionsbaserad. Löneformen var hon bekväm med och hon uppgav att hon hade ett stort antal klienter som skulle "följa med henne" för det fall hon bytte arbetsgivare.

De förklarade för henne att de främst arbetade med fasta löner för biträdande jurister för att kunna säkerställa att den biträdande juristen arbetar under skäliga anställningsvillkor. X insisterade och uttryckte därtill att hon inte trodde att de kunde erbjuda henne en fast lön på den nivå som hon nu hade under provisionsvillkor. Kompromissen blev att hon erbjöds att få lyfta ett förskott för det fall influtna medel inte skulle nå skälig lönenivå. Förskottsnivån sattes till 30 000 kr och förenades med villkoret att detta förskott skulle avräknas från kommande influtna medel. På så sätt säkrades en lönenivå på minst 30 000 kr/mån för henne och de lät sig nöjas med det. Vidare så erbjöds hon en kortare provanställningstid (3 månader) än vad som byrån normalt erbjuder (6 månader).

X anställdes i november 2022 och hennes sista anställningsdag på byrån blev i april 2023 då X började arbeta på annan advokatbyrå. Avräkning gjordes samma dag på upplupet arbete. X har erhållit lön för nedlagt arbete då medlen utbetalats till byrån. Genom den tillsyn som utövats över den biträdande juristen har säkerställts att denne inte agerat självständigt i ackvirerandet och utförandet av uppdrag på advokatbyrån och på så sätt skapat otillbörliga incitament. Som framgår säkerställde byrån att den biträdande juristen haft den nödvändiga erfarenheten och förmågan att hantera en provisionsbaserad lönemodell. Det är deras uppfattning att oberoendet aldrig riskerats under anställningstiden som varit relativt kort. Ingen klient har lidit skada och villkoret har inte tillämpats efter detta.

Ytterligare skriftväxling

X har under den ytterligare skriftväxlingen i ärendet yttrat sig och tillagt i huvudsak följande.

Det som advokaterna anfört är inte riktigt. Det var byrån som sökte personal via Arbetsförmedlingens platsannons. Hon hade visserligen några klienter med sig från juristbyrån, men inte i sådan utsträckning att hon ekonomiskt kunde försörja sig enbart på det arvode som skulle inflyta när ärendena avslutades. Advokaterna försäkrade henne om att hon skulle tilldelas ärenden så att hon skulle klara sig ekonomiskt. När så inte blev fallet växte en skuld i enlighet med det inskickade anställningsavtalet. Hon hade därefter samtal med facket samt med A2 och A1 om att villkoren var oskäliga och att hon hade blivit lovad uppdrag som inte fanns för att kunna klara sin försörjning. Advokaterna vägrade att ändra till fast lön och hon sade därför upp sig och började arbeta på en advokatbyrå som erbjöd marknadsmässig fast lön.

Hennes skuld enligt lönespecifikationen kvarstod efter anställningens upphörande hos [Advokatfirman]. På arvode som influtit efter anställningens upphörande har advokaterna avräknat den skuld som uppkom under tiden hon arbetade på byrån.

X har gett in korrespondens.

Nämndens bedömning och beslut

X har i anmälan som kom in till Advokatsamfundet i oktober 2025 riktat anmärkningar mot A1 och A2 med hänvisning till att hennes anställningsvillkor är oskäliga. A2 har i ärendet uppgett att han är Xs principal och att han svarar på anmärkningen för advokatbyråns räkning. A2 har tillbakavisat anmärkningarna och redogjort för sina överväganden samt sin syn på de aktuella lönevillkoren. Han har anfört att X hade den nödvändiga erfarenheten och förmågan att hantera en provisionsbaserad lönemodell och att hon själv insisterat på denna modell. A1 har hänvisat till vad A2 uppgett och framfört att han inte har något ytterligare att anföra.

Av det aktuella anställningsavtalet framgår att den biträdande juristen Xs lön vid sin anställning på advokatbyrån uteslutande är provisionsbaserad utifrån influtet arvode och tidsspillan, exklusive moms, samt att ett månatligt förskottsbelopp motsvarande debiterat/fakturerat ej influtet arvode och tidsspillan vid behov beviljats upp till 30 000 kr/månad under de första sex månaderna fr.o.m. tillträdesdatum. Anställningsavtalet har för advokatbyråns räkning undertecknats av A1.

Nämnden konstaterar att det ankommer på en principal att tillse att en biträdande jurist uppbär skälig lön, oavsett vad den biträdande juristen må ha uppgett i fråga om önskemål kring löneform och villkor under anställningsförfarandet. Sammantaget finner nämnden att de lönevillkor som tillämpats i förhållande till X är att anse som oskäliga. A2 är ansvarig för de aktuella villkoren i egenskap av Xs principal. A1 har för advokatbyråns räkning ingått det anställningsavtal där de oskäliga villkoren ingår.

Genom vad som förevarit har A2 och A1 allvarligt åsidosatt god advokatsed.

Nämnden tilldelar därför envar av A2 och A1 varning enligt 8 kap. 7 § andra stycket rättegångsbalken.